JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Education and Communication

KURSPLAN

Språk-, läs-, skriv- och matematikdidaktisk fördjupning för undervisning i förskolan utifrån första- och andraspråksperspektiv (uppdrag), 15 högskolepoäng

Advanced Studies in language, reading, writing and mathematics development in preschool based on first and second language perspectives, 15 credits

Kurskod:	U2SLSO	Utbildningsnivå:	Avancerad nivå
Fastställd:	2026-03-05	Utbildningsområde:	Undervisningsområdet
Reviderad:	2026-06-17	Ämnesgrupp:	Pedagogik
Gäller fr.o.m.:	2026-08-31	Fördjupning:	A1N Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav
		Huvudområde:	Pedagogik

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas deltagaren, utifrån ett första- och andraspråksperspektiv, kunna:

- redogöra för hur barns medvetenhet om språkliga strukturer och ljud påverkar deras språkutveckling, med särskilt fokus på relationen mellan fonemisk medvetenhet och tidig läs- och skrivutveckling
- analysera hur arbete med språklig medvetenhet samspelar med barns språk-, läs- och skrivutveckling
- redogöra för teoretiska perspektiv och aktuell forskning gällande barns aritmetiska begreppsbildning
- systematisera matematiska begrepp i undervisning för barns matematikutveckling med fokus på aritmetik

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas deltagaren, utifrån ett första- och andraspråksperspektiv, kunna:

- analysera lekens, miljöns, materialens och estetiska uttrycksformers betydelse för barns språk-, läs- och skrivutveckling
- analysera samband mellan barns rörelse och lärande i matematik med fokus på aritmetik
- analysera lekens, miljöns, materialens och estetiska uttrycksformers betydelse för barns matematikutveckling med fokus på aritmetik
- planera, genomföra och analysera aktiviteter som främjar barns språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling
- använda det svenska språket i tal och skrift för professionella och akademiska syften utifrån normer för struktur och språkbehandling

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas deltagaren, utifrån ett första- och andraspråksperspektiv, kunna:

- reflektera över hur högläsning och samtal om text kan användas i undervisningen för att stödja barns språk-, läs- och skrivutveckling
- problematisera utmaningar i samband med språk-, läs- och skrivfrämjande undervisning och analysera hur utmaningarna kan hanteras
- problematisera utmaningar i samband med att undervisa om ett matematiskt innehåll med fokus på aritmetik och analysera hur utmaningarna kan hanteras
- analysera och problematisera lek- och undervisningsaktiviteter kopplat till barns språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling där begrepp från teorin lekresponsiv undervisning ingår

Innehåll

Delkurs 1 Språk, -läs- och skrivdidaktisk fördjupning i förskolan med flerspråkiga hänsynstaganden:

- Teoretiska och didaktiska perspektiv på barns språk-läs-och skrivutveckling
- Fonologisk medvetenhet och barns begynnande läs- och skrivande
- Lärarledd interaktiv och upplevelsebaserad högläsning av barnlitteratur
- Textsamtal i förskolans undervisning
- Språkfrämjande stöttning
- Observation, planering och analys av språkfrämjande aktiviteter

Delkurs 2 Matematikdidaktisk fördjupning i förskolan med flerspråkiga hänsynstaganden:

- Teoretiska och didaktiska perspektiv på barns matematikutveckling
- Observation, planering och analys av matematikfrämjande aktiviteter
- Barns matematiklärande genom lek, rörelse och estetiska uttryck

Delkurs 3 Lekdidaktisk fördjupning i förskolan med flerspråkiga hänsynstaganden:

- Teoretiska och forskningsbaserade perspektiv på lekresponsiva undervisningspraktiker
- Forskningsbaserad kunskap om guidad lek och pedagogisk stöttning
- Observation, planering och analys av språk-, läs-, matematikfrämjande lekdidaktik

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp.

I kursen används digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/ handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs på svenska.

Behörighetskrav

Grundläggande behörighet samt förskollärare med förskollärarlegitimation som är yrkesverksamma och undervisar minst halvtid i förskolan.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Lärandemålen utgör grund för examination.

I kurser med fler än ett examinerande moment baseras studentens kursbetyg på en övergripande bedömning av samtliga examinationsmoment. Kursbetyg sätts när alla examinationsmoment är avklarade med godkänt eller högre resultat.

Formerna för examination är seminarier och individuella skriftliga inlämningsuppgifter.

För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information om bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls vid kursstart.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationer och för kursbetyget Väl Godkänd krävs dessutom betyget Väl godkänt på examinationsmoment, där betyget kan erhållas, i delkurs 1 och 2.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Delkurs 1 Språk-läs- och skrivutveckling: Seminarium 1	1,5 hp	G/U
Delkurs 1 Språk-läs- och skrivutveckling: Seminarium 2	1,5 hp	G/U
Delkurs 1 Språk-läs- och skrivutveckling: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	3 hp	VG/G/U
Delkurs 2 Matematikutveckling: Seminarium 1	1,5 hp	G/U
Delkurs 2 Matematikutveckling: Seminarium 2	1,5 hp	G/U
Delkurs 2 Matematikutveckling: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	3 hp	VG/G/U
Delkurs 3 Lekresponsiv undervisning: Seminarium	1 hp	G/U
Delkurs 3 Lekresponsiv undervisning: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	2 hp	VG/G/U

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Sammanställning och kommentarer publiceras på lärplattform. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Kurslitteratur

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Nedan presenteras ett urval av preliminär kurslitteratur:

Abou-Taouk, H., Wallerstedt, C., & Nilsen, M. (2025). Narrativ lek som språkutvecklande praktik – Förskollärares stöttning av begreppsbildning hos flerspråkiga barn i förskolan. *Forskning om undervisning och lärande, 14(* 1), 7–25. https://doi.org/10.61998/forskul.v14i1.48331

Ackesjö, H. & Herrlin, K. (red.) (2024). *Att undervisa barn i skolstartsålder.* (Första upplagan). Gleerups. 176 s.

Alatalo, T. (2021). *Högläsning: didaktik för språk-, läs- och skrivutveckling* . Studentlitteratur AB. 136 s.

Aronsson, L. & Tonér, S. (2025). *Barns språkutveckling som grund för språkutvecklande arbetssätt.* Natur & Kultur. 248 s.

Björk-Willén, P. (Red.). (2024). Svenska som andraspråk i praktiken. Natur & kultur. 200 s.

Björk-Willén, P. (2022). *Språkutvecklande förskola: en kunskapsöversikt om språkutvecklande arbete i förskola.* Ifous.202201-ifous-fokuserar-sprakutve-cklande-arbete-i-forskolan-f.pdf. 57.s

Björklund, C.& Palmér, H. (2025). Matematisering i lek på vetenskaplig grund. *Nordisk barnehage, 20* (3). DOI: https://doi.org/10.23865/nbf.v20.261

Björklund, C. & Palmér, H. (2025). *Matematikundervisning i förskolan: att se världen i ljuset av matematik.* Natur & Kultur. 294 s.

De Geer, B.. (2024). *Språklig medvetenhet i förskola, förskoleklass & grundskolans tidiga år.* Natur och kultur. 168 s.

Delacour, L. (2020) *Förskollärare och det önskvärda matematiska barnet: förväntningar och diskurser i förskolepraktik.* https://doi.org/10.24834/isbn.9789171049544.

Ekdahl, A-L. (2021). Different Learning Possibilities from the Same Activity-Swedish Preschool Teachers' Enactment of a Number Relation Activity. *Scandinavian Journal of Educational Research* , 65(4), 601–614.http://www.doi.org/10.1080/00313831.2020.1739131

Hjelmér, C., Rönnlund, M., & Olausson, A. (2025). Analys av undervisning i spontant uppkomna situationer i förskolan. *Educare,* (2), 75–101. https://doi.org/10.63310/edu.2025.2.54821

Larsson, K., Björk-Willén, P., Haraldsson, K., Hansson, K. (2025). Teachers´use of sign-supported speech in interacktion with multilingual children in Swedish preschools. *Linguistics and Education 87* (6). https://doi.org/10.1016/j.linged.2025.101398

Novosel, Y. (2024) *Transspråkandets villkor i en supermångfaldig förskola: En konstruktivistisk grundad teori.* https://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:1853572/FULLTEXT01.pdf.

Palmer, A., Unga, J. & Hultman, K. (red.) (2017). *Svindlande matematik: estetik, lek och utforskande i förskolan.* Gleerups.. 160 s.

Palmér, H, Björklund, C. & Landgren, L. (2024). Matematikundervisning i förskolan - toddlare urskiljer kardinalitet genom att spela lotto. *Forskning om undervisning och lärande.12* (3), DOI: https://doi.org/10.61998/forskul.v12i3.26662

Samuelsson, R. (2021). *Guidad lek i förskolan. Språkutveckling mellan undervisning och lek.* Studentlitteratur. 136 s.

Schmidt, C., & Hvit Lindstrand, S. (2022). Dialogisk högläsning i förskoleklassen och årskurs 1: "Jag tycker att molnbullen smakar delikat. *Forskning om undervisning och lärande, 10* (1), 78–99.https://doi.org/10.61998/forskul.v10i1.19054

Wallerstedt, C. & Pramling, N. (2023) *Att arbeta lekresponsivt* . Gleerups

Vetenskapliga artiklar och övriga texter tillkommer, ca 300 s.

Litteraturreferenser – så skriver du
https://ju.se/bibliotek/akademiskt-sprak/referenshantering.html

Plagiat och källhantering
Som stöd för att förstå och undvika plagiat i akademiska texter användsKällkoll. Materialet finns tillgängligt via bibliotekets webbplats.